

Aleg. 236

Sprawozdanie

komisji budżetowej o zamknięciach rachunków galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1890. i 1891., tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na rok 1892.

Wysoki Sejmie!

C. k. Dyrekcya galic. funduszu propinacyjnego przedłożyła sprawozdaniem z d. 15. listopada 1891 zamknięcia rachunkowe za rok 1890 i preliminarze na rok 1892 — a następnie sprawozdaniem z d. 12. marca 1892 przedłożyła zamknięcia rachunkowe za rok 1891.

Te zamknięcia rachunków i preliminarze przez Wydział krajowy do Wysokiego Sejmu wniesione, a przez Wysoki Sejm komisji budżetowej do załatwienia przekazane, — komisya jednym sprawozdaniem załatwia, gdyż traktowanie tego przedmiotu w dwóch lub trzech osobnych sprawozdaniach utrudniłoby tylko pogląd na działalność Dyrekcji funduszu propinacyjnego i stan funduszków, pod jej zarządem zostających.

Już w sprawozdaniu komisji z 10. listopada 1890 o preliminarzach funduszu propinacyjnego na rok 1890 i 1891 zostało podniesionem, że dzięki sprężystej administracji, które znalazła w kraju wszechstronne poparcie ze strony obywatelstwa, osiągnięty został zaraz przy pierwszym wydzierżawieniu prawa propinacji od 1. stycznia 1890 dochód, przewyższający wszelkie oczekiwania.

Na podstawie kontraktów, które wykazywały zapewniony na rok 1890 dochód w sumie 3,428.092 zł. — ct.
 a na rok 1891 dochód w sumie 3,438.635 „ — „
 przedłożyła Dyrekcya funduszu propinacyjnego preliminarze, wykazujące znaczne nadwyżki, a mianowicie na rok 1890 110.272 „ — „
 a na rok 1891 120.805 „ — „

Komisya budżetowa, podwyższając w tych preliminarzach wydatki, mianowicie w pozycjach, dotyczących podatku dochodowego, obniżyła spodziewaną nadwyżkę na rok 1890 do kwoty 91.689 „ 51 „
 a na rok 1891 do kwoty 102.305 „ — „

Zamknięcia rachunków wykazują wynik administracji znacznie korzystniejszy od preliminarzy, gdyż Dyrekcya funduszu propinacyjnego uzyskała na r. 1890, nadwyżkę 268.949 „ 49 „
 a w r. 1891 nadwyżkę 229.234 „ 88 „

Również korzystne są rezultaty administracji funduszu rezerwowego, którego nadwyżkę na r. 1890 preliminowała komisya, zgodnie z Dyrekcją w kwocie 10.095 zł. — ct.
a na rok 1891 w kwocie 126.468 „ — „

Fundusz ten, według ustawy propinacyjnej z r. 1889, pokrywać ma koszta administracji i ewentualne niedobory funduszu propinacyjnego. W obec nadwyżek, jakie się okazały przy administracji funduszu propinacyjnego, nie było oczywiście mowy o pokrywaniu niedoborów i fundusz rezerwowy pozostał obciążony jedynie kosztami zarządu. Dyrekcya funduszu propinacyjnego, ograniczając te koszta zarządu do wydatków niezbędnych, osiągnęła i tu rezultaty znacznie korzystniejsze od preliminarzy, a mianowicie wykazała z końcem r. 1890 nadwyżkę 122.697 „ 13 „
a z końcem roku 1891 nadwyżkę 147.082 „ 70¹/₂

Z nadwyżek corocznych funduszu propinacyjnego utworzyła Dyrekcya osobny fundusz zasobowy, który, pomnożony narostem odsetkami, wykazuje z końcem r. 1891 w majątku zarodowym sumę 530.139 zł. 83 ct.

Nadwyżki zaś funduszu rezerwowego powiększają kapitał tegoż funduszu, który z końcem r. 1891 wynosił 5,571.101 „ — „

Doliczając zatem fundusz zasobowy, uzyskany z nadwyżek administracyjnych, do właściwego funduszu rezerwowego, okazuje się, że ogólny stan majątku funduszu propinacyjnego w funduszu rezerwowym i zasobowym wynosił z końcem roku 1891 sumę 6,101.240 „ 83 „

Dotychczasowa działalność Dyrekcji funduszu propinacyjnego uprawnia do nadziei, że i nadal fundusze te będą się pomnażać. Okazuje się zatem, że kraj, który według §. 23. ustawy propinacyjnej z r. 1889 przyjął gwarancję za dopełnienie zobowiązań funduszu propinacyjnego, a według §. 22. lit. c. tejże ustawy nabył prawo do funduszu rezerwowego, o ile tenże nie będzie użyty na koszta administracji, lub na pokrycie ewentualnych niedoborów, — nietylko do żadnych ciężarów z tytułu przyjętej gwarancji pociągnięty nie będzie, ale nadto spodziewać się może znacznego zasiłku dla skarbu krajowego z tego rezerwowego funduszu, po zupełnem ściągnięciu z obiegu obligacji propinacyjnych.

Lecz nadzieja ta tylko w takim razie nie dozna zawodu, jeżeli nietylko Dyrekcya przy wydzierżawianiu propinacji i nadal z równą rozwagą postępować będzie, ale jeżeli także ze strony władz administracyjnych rozeźnioną będzie nad prawem propinacji trwała opieka zabezpieczająca uprawnionych do wykonywania tego prawa dzierżawców przeciw zabiegom osób nieuprawnionych, które mogłyby, pod pozorem handlu hurtownego spirytusowymi trunkami, lub handlu trunkami słodzonymi, trudnić się pokątnym wyszynkiem trunków propinacyjnych.

Także co do ściągania zaległych rat czynszu dzierżawnego niezbędnem jest energiczne postępowanie, zwłaszcza, że według sprawozdania Dyrekcji prawie podwoiła się ilość skarg o zaległe czynsze w r. 1891 w porównaniu z rokiem 1890.

Te zaległości czynszowe skłoniły Dyrekcję do obostrzenia warunków dzierżawnych w tym kierunku, że zamiast kancyi w wysokości kwartalnej tenuty żąda obecnie Dyrekcya zabezpieczenia kaucyjnego do wysokości półrocznego czynszu.

Rezultaty dwuletniej administracji funduszem propinacyjnym i nabytem przez ten fundusz prawem propinacji są ze wszech miar dodatnie a w interesie kraju tylko życzyć sobie należy, aby Dyrekcya funduszu propinacyjnego i nadal z równą sprężystością i energią, i z równie pomysłnym wynikiem, ten zarząd sprawowała.

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdania c. k. Dyrekcji galicyjskiego funduszu propinacyjnego z dnia 15. listopada 1891 i z dnia 12. marca 1892, z uznaniem gorliwej i skutecznej działalności Dyrekcji.

Przystępując do przedstawienia wyników zamknięć rachunkowych — tudzież preliminarzy, komisya budżetowa przedkłada najpierw zamknięcie rachunkowe, a to:

I.

Zamknięcie rachunku galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1890.

Dochody.

a) Z czynszów propinacyjnych, zamiast preliminowanej sumy	3,428.092 zł. — ct.	
wpłynęło tylko	3,396.229 „ 34 „	
zatem mniej o	31.862 zł. 66 ct.	
potrącając jednak zaległość	22.892 „ 77 „	
wynosi suma ściągniętych i należnych czynszów od preliminowanej kwoty mniej tylko o	8.969 zł. 89 ct.	
b) z opłat szynkarskich — zamiast preliminowanej kwoty	202.000 „ — „	
wpłynęło tylko	193.290 „ 17 ¹ / ₂ ct.	
zatem mniej o	8.709 zł. 82 ¹ / ₂ ct.	
c) z subwencji państwowej zamiast objętej preliminarzem kwoty	850.000 zł. — ct.	
wpłynęło	519.825 „ 37 ¹ / ₂ „	
z powodu, że subwencję tę później zaasygnowano — a pozostała niepodjęta ze Skarbu Państwa należność	371.303 „ 83 ¹ / ₂ „	
d) z odsetek od kapitałów funduszu propinacyjnego zyskał ten fundusz nieprzewidzianą budżetem sumę ,	124.919 „ 54 „	
z doliczeniem pomniejszych wpływów wyniosła suma dochodu	4,246.921 „ 76 ¹ / ₂ „	
w porównaniu z preliminowaną sumą dochodu	4.488.122 „ — „	
mniej o	241.200 zł. 23 ¹ / ₂ ct.	

Zważywszy jednak, że pozostały z końcem roku 1890 znaczne wierzytelności do zrealizowania, wynoszące razem 414.695 zł. 68¹/₂ ct. — a między temi zaległościami główną kwotę

przedstawia zaległość państwowej subwencji 371.303 zł. 83¹/₂ ct. — okazuje się, że dochody, jakkolwiek nie zupełnie zrealizowane, przekroczyły znacznie sumę preliminowaną.

Wydatki.

Rzeczywiste wydatki były znacznie mniejsze od preliminowanych, ponieważ znaczna część wylosowanych obligów i płatnych kuponów nie została zrealizowana.

Zamiast objętej planem amortyzacyjnym i budżetem sumy wylosowanych obligacji wynoszącej	1,395.800 zł.
wypłacono faktycznie	608.300 „
zatem mniej o	<u>787.500 zł.</u>
a zamiast wypłacenia za płatne kupony sumy	2,474.180 zł.
wypłacono tylko	1,147.921 „
zatem mniej o	<u>1,326.259 zł.</u>

pozostała zatem do uiszczenia zaległość (łącznie z należnością stemplową) 2,114.921 zł. 50 ct.

Cheąc zatem obliczyć rezultat rzeczywisty administracji w r. 1890, nie można porównać faktycznych dochodów z faktycznymi wydatkami, lecz trzeba zestawić sumę należności czynnych z sumą należności biernych — a z takiego porównania okazuje się nadwyżka 268.949 zł. 49 ct.

Z tej nadwyżki utworzony został osobny fundusz zasobowy, skutkiem czego Dyrekeya przedłożyła także:

II.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego zasobowego

za rok 1890.

Zamknięcie to obejmuje tylko wymienioną powyżej sumę 268.949 zł. 49 ct., tworzącą pierwszy zawiązek funduszu zasobowego, który dopiero w roku następnym powiększył się własnymi odsetkami i nadwyżką administracyjną r. 1891 — a z końcem roku 1890 przedstawia tylko tę właśnie przytoczoną sumę, która mu, jako rezultat administracji rzeczzonego roku 1890 przydzieloną została.

III.

Zamknięcie rachunkugalicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego
za rok 1890.

W tym funduszu nadwyżka dochodów jest znaczna; gdy bowiem prelininowano dochód

tylko w sumie	150.779 zł. — ct.
wpłynęło faktycznie	252.375 „ 57 „
zatem więcej	<u>101.596 zł. 57 ct.</u>

głównie z powodu lokacyi gotówki, nyskanej za sprzedane obligacye i pieniądze wpływających z subwencyi rządowej. Fundusz ten, według ustawy z r. 1889, pokrywać ma wszelkie wydatki administracyjne.

Preliminarz tych wydatków obejmował łączną sumę	140.084 zł. — ct.
lecz Dyrekcyja prawie we wszystkich pozycyach poczyniła znaczne oszczędności i wydała tylko	122.234 „ 07 „

Dyrekcyja wykazuje osobnym rachunkiem wpływy i wydatki, dotyczące kapitału tego funduszu. Mianowicie wpłynęło:

z r. 1890 z subwencyi rządowej	1,188.172 zł. 29 ct.
z czego jednak przypadło funduszom miast	145.161 „ 04 „
Ze zaległych opłat szynkarskich ściągnięto	14.775 „ 05 „
z zaległych grzywnień	2.638 „ 66 „
Wreszcie dołączono do kapitału nadwyżkę z obrotu r. 1890 — która wynosiła	129.846 „ 38 „

Przez tak znaczne wpływy, z których poniesiono tylko wydatek na stemple kwitów, na subwencyę państwową i niektóre drobne zwroty, wzrósł kapitał funduszu rezerwowego w r. 1890 bardzo znacznie: gdy bowiem otrzymane od Wydziału krajowego papiery wartościowe wynosiły tylko 3,770.200 zł. — ct. doszły te papiery z końcem r. 1890 do sumy 5,557.800 „ — „ zatem stan efektów funduszu większy o 1,787.600 zł. — ct.

Zauważyć należy, że udział funduszu miast w milionowej subwencyi państwowej, obliczony dawniej w przybliżeniu na 150.000 zł., został w myśl ustawy z 22. kwietnia 1889 r. prawomocnymi orzeczeniami Dyrekcyi dokładnie oznaczony, i wynosi tylko 108.870 zł. 79 ct., skutkiem czego wpłynęło do rzeczzonego funduszu propinacyjnego z tej subwencyi więcej, aniżeli się spodziewano.

IV.

Zamknięcie rachunku galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1891.

Dochód z czynszów propinacyjnych wynosił w r. 1891 sumę . . .	3,436.508	zł. 10	ct.
a gdy w budżecie preliminowano	3,438.635	„ —	„
przeto wpłynęło mniej	2.126	zł. 90	ct.

Z opłat szynkarskich wpłynęło	201.200	zł. —	ct.
a gdy preliminowano	202.000	„ —	„
przeto mniej	800	zł. —	ct.

Z milionowej subwencji państwowej preliminowano w budżecie okrągłą cyfrę 850.000 zł. Ponieważ, jak wspomnieliśmy w poprzednim ustępie, udział miast w tym funduszu wypadł niżej, aniżeli przypuszczano, przeto zamiast preliminowanej kwoty, wpłynęło z tej subwencji do ogólnego funduszu propinacyjnego 891.129 zł. 20 ct. czyli więcej o 41.129 „ 20 „

Dział wydatków wykazuje znaczne różnice od budżetu z tego powodu, że nie wszystkie wylosowane obligi i płatne kupony do wypłaty zgłoszono.

Podatek dochodowy wynosił	527.160	zł. 89	ct.
a gdy preliminowano	518.500	„ —	„
przeto zapłacono więcej	8.660	zł. 89	ct.

Rezultatem administracji w r. 1891 jest nadwyżka 229.234 zł. 88 ct., którą przeniesiono do funduszu zasobowego.

V.

Zamknięcie rachunku galicyjskiego funduszu propinacyjnego zasobowego za rok 1891.

Do funduszu tego wpłynęły odsetki od kapitału zebranego w roku ubiegłym	10.830	zł. 76	ct.
i nadwyżka z administracji w poprzednim ustępie wykazana	229.234	„ 88	„

Wydatków żadnych nie było, skutkiem czego wszystkie dochody w łącznej sumie 240.065 zł. 64 ct. użyto na powiększenie tego funduszu.

VI.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego

za rok 1891.

Dę funduszu tego wpłynęło z zaległych opłat szynkarskich (t. j. z zaległości po koniec roku 1889)	3.296 zł. 62 ¹ / ₂ ct.
z grzywien	2.203 „ 96 „
zwyżka dochodów własnych tegoż funduszu	147.079 „ 76 ¹ / ₂ „

W dziale wydatków majątku zarodowego najważniejszą pozycją jest suma 151.365 zł 61 ct. zwrócona funduszom miast tytułem należnego im udziału z subwencji państwowej.

W rachunku majątku obrotowego tego funduszu wykazała Dyrekcya odsetki od kapitałów 230.632 zł. 4¹/₂ ct., więcej od preliminarza 742 zł. 4¹/₂.

W dziale wydatków zamieszczone są wszystkie koszta administracyjne w łącznej sumie	83.514 zł. 18 ct.
a gdy Wysoki Sejm w budżecie na rok 1891 zezwolił na wydatki w sumie	103.482 „ — „
przeto Dyrekcya oszczędziła	19.967 zł. 82 ct.

z cyfry preliminowanej.

Kapitał tego funduszu, który wynosił z końcem r. 1890	5,411.253 zł. 93 ct
wzrósł z końcem r. 1891 do sumy	5,571.101 „ — „
zatem wzrósł o kwotę	159.847 zł. 07 ct.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunkowe galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1890 i 1891 przyjmuje Sejm do wiadomości i te rachunki zatwierdza

Przechodząc do preliminarzy na rok 1892, przedstawia komisya Wysokiemu Sejmowi następujący :

I.

BUDŻET

galicyjskiego funduszu propinacyjnego na rok 1892.

Dyrekeya preliminaruje dochód z czynszów w sumie	3,445.357 zł.
t. j. więcej od wynikłości z r. 1889 o kwotę	49.128 „
a więcej od sumy poprzednim budżetem przewidzianej o	6.722 „
Z opłat szynkarskich preliminaruje Dyrekeya dochód	203.000 „
więcej od zeszłorocznego preliminarza o	1.000 „
Z subweneyi państwowej preliminaruje Dyrekeya, zamiast w poprzednim budżecie wstawionej okrągłej cyfry	850.000 „
cyfry wynikające z dokładnego obliczenia udziału miast — skutkiem czego udział ogólnego funduszu wzrósł do sumy	891.129 „
czyli podniósł się o kwotę	41.129 „

Nie preliminaruje zaś Dyrekeya żadnego dochodu z odsetek od lokowanych dochodów bieżących i gotówki uzyskanej za sprzedane obligacye, jeszcze nprawionym nie wypłaconej, gdyż z funduszy tych już niewielka suma w depozycie Dyrekeyi pozostała.

W dziale wydatków preliminaruje Dyrekeya sumy potrzebne na wypłatę wylosowanych obligacyi i płatnych kuponów na podatek dochodowy i zarobkowy, wreszcie na stemple i bankową prowizyę od wypłaty wylosowanych obligacyi i kuponów.

Wszystkie te wydatki należyce uzasadnione, a mianowicie kwoty preliminarowane na wylosowane obligacye i płatne kupony zgodne są z planem umorzenia emitowanych 72.000 sztuk obligacyi propinacyjnych, imiennej wartości 62,200.000 zł., zatwierdzonym reskryptem c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 31. maja 1889 L. 2.216; kwoty wstawione na opłatę podatków odpowiadają wymiarowi należyłości podatkowej, przez właściwe władze dokonanemu; kwoty przeznaczone na opłatę stempli od subweneyi rządowej obliczone są według obowiązujących przepisów; wreszcie kwota preliminarowana na opłatę bankowej prowizyi zgodna jest z kwotą poprzednio preliminarzem dozwoloną.

Komisya budżetowa przyjmuje zatem preliminarz Dyrekeyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego w całości — i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego na rok 1892:

Dochody:

poz. 1. Czynsze propinacyjne	3,445.357 zł.
poz. 2. Opłaty od szynkarzy	203.000 „
poz. 3. Opłaty od zakładania gorzelni	— „
poz. 4. Grzywny	3.500 „

poz. 5. ze sprzedaży skonfiskowanych przedmiotów	200 zł.
poz. 6. Odsetki zwłoki	7.000 „
poz. 7. Subwencya rządowa	891.129 „
Suma dochodów	<u>4,550.186 zł.</u>

Wydatki:

poz. 1. Wypłata wylosowanych obligacyi	1.510.850 zł.
poz. 2. Wypłata kuponów	2,359.121 „
poz. 3. Prowizya bankowa	3.200 „
poz. 4. Należytość stemplowa	2.790 „
poz. 5. Podatek dochodowy	527.161 „
poz. 6. „ zarobkowy	60 „
Suma wydatków	<u>4,403.182 zł.</u>
Nadwyżka dochodów	147.004 zł.

II.

BUDŻET

galicyjskiego funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1892.

Dyrekeya prelininuje tylko odsetki od kapitałów tego funduszu ulokowanego w 4% obligacyach propinacyjnych w kwocie 12.044 zł. a nie prelininuje żadnych wydatków.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Dyrekeyą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1892:

Dochody.

poz. 1. Odsetki 12.044 zł.

Wydatki. — „

III.

BUDŻETgalicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego
na rok 1892.

Dyrekeya preliniuje w dziale dochodów odsetki o 1 kapitałów tego funduszu w łącznej sumie 230.974 zł.

W dziale wydatków preliniuje Dyrekeya koszta administracyi całym funduszem propinacyjnym i nabytym przez ten fundusz prawem propinacyi. Wnioski Dyrekeyi są po większej części zgodne z kwotami, przyjętymi w poprzednim budżecie, a tylko w trzech pozycjach różni się ten dział preliminarza na rok 1892 od budżetu r. 1891; mianowicie w rubryce 1. „płace urzędników“ proponowane jest podwyższenie o kwotę 2.100 zł. spowodowane „awansem“; w pozycyi zaś 4. „djurna“ jest proponowane obniżenie o 2.305 zł. a w poz. 8. „djety“ obniżenie o 1.000 zł. w porównaniu z budżetem na rok 1891 przez Wys. Sejm uchwalonym.

Suma wydatków administracyjnych, która ma pokryć fundusz rezerwowy,	
wynosi według wniosku Dyrekeyi	101.277 zł.
a w porównaniu z sumą wydatków na rok 1891 dozwoloną	103.482 „
jest obecne żądanie mniejsze o	<u>2.205 zł.</u>

Komisya budżetowa, poinformowawszy się dokładnie w biurze c. k. Dyrekeyi galic. funduszu propinacyjnego o potrzebie wydatków administracyjnych, preliminarzem objętych, przyjmuje cały preliminarz Dyrekeyi i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1892:

Dochody.

poz. 1. Odsetki od kapitałów funduszu rezerwowego	230.974 zł.
---	-------------

Wydatki.

poz. 1. Płace urzędników	23.440 zł.
poz. 2. Płace sług	864 „
poz. 3. Adjuta	800 „
poz. 4. Djurna	15.873 „
poz. 5. Ryczałt do skarbu państwa na koszta utrzymania kasy	10.000 „
poz. 6. Czynnz najmu lokalu biurowego	2.500 „
poz. 7. Koszta administracyi powiatowej	27.000 „

poz. 8. Dyety i koszta podróży człon- ków Dyrekyi	2.000 „	
poz. 9. Koszta kancelaryjne	7.000 „	
poz. 10. Koszta zarządu	1.000 „	
poz. 11. Koszta sądowe	800 „	
poz. 12. Remuneracye, zapomogi i wy- datki nieprzewidziane	10.000 „	
Suma wydatków		101.277 zł.
Nadwyżka dochodów		129.697 zł.

We Lwowie 3. kwietnia 1892.

Przewodniczący :

Dunajewski.

Sprawozdawca :

Skalkowski.

